T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/312
KARAR NO : 2017/362
KARAR TR : 05.06.2017

ÖZET :4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanu-nu'nun 26. maddesinin birinci fikrası (ı) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 76. maddesinin birinci fikrası (o) bendi uyarınca verilen 5 uyarma cezasının iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş.Y.
Davalı : Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Bolu XIII.Bölge Müdürlüğü

O L A Y : Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı XIII.Bölge Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, 78 M 9504 plaka sayılı aracın zorunlu karayolu taşımacılık mali sorumluluk sigortasının olmadığından bahisle, davacı adına, 24.11.2015 gün ve UDHB-A 346939 seri-sıra sayılı idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, davacıya 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin birinci fikrası (ı) bendi uyarınca 1.144,00 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca 24.11.2015 gün ve UDHB-ELK-A 261710 seri-sıra sayılı Karayolu Taşıma Yönetmeliği Uyarınca Düzenlenen İhlal Tespit Tutanağı ile zorunlu koltuk ferdi kaza sigortasının yenilenmediğinin tespit edildiğinden bahisle, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 76. maddesinin birinci fikrası (o) bendi uyarınca 5 uyarma cezası verilmiştir.

Davacı, idari para cezası ile uyarma cezalarının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

BOLU SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 15.6.2016 gün ve D.İş: 2016/1349, K:2016/1349 sayı ile, idari para cezası ile uyarma cezalarının iptali istemiyle yapılan itirazın çözümlenmesinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, yapılan itiraz Düzce Sulh Ceza Hakimliğince kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Sakarya 1. İdare Mahkemesi, davayı çözmeye yetkili mahkemenin Ankara İdare Mahkemesi olduğu gerekçesiyle davanın yetki yönünden reddine karar vermiş, dava dosyası Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

ANKARA 10. İDARE MAHKEMESİ: 9.2.2017 gün ve E:2017/312 sayı ile, 4925 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca verilen idari para cezaları ile Yönetmelikte düzenlenen idari müeyyidelere karşı kanun yolu düzenlenmediğinden, Kabahatler Kanunu'na göre davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 05.06.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fikrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile

karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (ı) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 76. maddesinin birinci fıkrası (o) bendi uyarınca verilen 5 uyarma cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun olay tarihinde yürürlükte bulunan 18. maddesinde, "Taşımacılar, yolcuya gelebilecek bedenî zararlar için bu Kanunun 17 nci maddesinden doğan sorumluluklarını sigorta ettirmek zorundadır. Ancak, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık gerekli gördüğü takdirde, tespit edeceği yabancı ülkelerde ortaya çıkabilecek zararları teminat kapsamı dışında tutabilir….." denilmiş, idari para cezaları başlıklı 26. maddesinin birinci fıkrası (ı) bendinde, bu Kanun'un 18 inci maddesi hükümlerine göre sorumluluk sigortası yaptırmayan taşımacılara bin Türk Lirası, 18 inci maddesi hükümlerine göre sorumluluk sigortası yapmaktan kaçınan sigorta şirketlerine, ödenmesi gereken sigorta priminin on katı tutarında idari para cezası verileceği düzenlenmiş iken, 18. madde ile 26. maddesinin birinci fıkrası (ı) bendi 14.4.2016 gün ve 6704 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

4925 sayılı Kanun'un "Ceza uygulaması" başlığı altında düzenlenen 27. maddesinde, " (Değişik: 25/6/2009-5917/34 md.)

Bu Kanunda yazılı idari para cezalarını uygulamaya Ulaştırma Bakanının yetkilendirdiği Bakanlık personeli, trafik polisi ve zabıtası, trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde rütbeli jandarma personeli, sınır kapılarında görev yapan gümrük muhafaza ve gümrük muayene memurları ile bunların amirleri, terminallerde görevli belediye zabıtası yetkilidir.

Bu Kanun kapsamında faaliyet gösterenlere hangi hallerde uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklinde idari müeyyideler uygulanacağına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, yönetmelikte düzenlenen uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklindeki idari müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez." hükmü yer almıştır.

Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin "Diğer İdari Yaptırımlar" üst başlıklı, "uyarma" başlığı altında düzenlenen 76. maddesinin birinci fıkrası (o) bendinde, bu Yönetmeliğin 49. maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 5 uyarma cezası verileceği düzenlenmiş, Yönetmeliğin 49. maddesinin birinci fıkrasında ise, "Taşıt belgelerinde kayıtlı özmal ve sözleşmeli tüm taşıtları için Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ve Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırmayan yetki belgesi sahipleri yolcu taşımacılığı yapamaz." denilmiştir.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda 12.7.2013 gün ve 6495 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle 6.2.2014 gün ve 6518 sayılı Kanun'un 60. maddesiyle 27.3.2015 gün ve 6639 sayılı Kanun'un 35. maddesiyle 14.4.2016 gün ve 6704 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle ve son olarak 678 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 9. maddesiyle değişiklikler yapılmış, bu haliyle de idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; 19. mad-desinde, "(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında , "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" " hükmü yer almakta olup, idari para cezasına karşı hangi yargı organına müracaat edileceği kanun tarafından gösterilmiş bulunmaktadır.

Aynı Kanunun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anla-şılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev

alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak "uyarma" kararı da verildiği ve dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27.maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlen-dirildiğinde, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca verilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nce 9.2.2017 gün ve E:2017/312 sayı ile yapılan başvurunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 10. İdare Mahkemesi'nce 9.2.2017 gün ve E:2017/312 sayı ile yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE, 05.06.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI